

Ali se učinki usposabljanja krepitve integritete poznajo pri delu policistov?

Simon Slokan, Odbor za integriteto in etiko v policiji

Robert Šumi, Odbor za integriteto in etiko v policiji

Franc Virtič, Odbor za integriteto in etiko v policiji

Namen

Usposabljanja s področja krepitve integritete se je v letu 2009 in 2010 na območju Slovenije udeležilo 7303 policistov. Namen je bil izboljšati poznavanje etičnih in moralnih vrednot, zavedanje pomena človekovih pravic, nevarnosti korupcije in neprimernih ravnanj, predvsem pa krepiti osebno integriteto policistov. Dejstvo namreč je, da je bilo v predhodnem obdobju na tem področju v slovenski policiji narejenih že nekaj poskusov izboljšanja stanja, vendar tako celovitega in natančno izvedenega pristopa še ni bilo.

Že v procesu izvajanja usposabljanja smo zaznali pozitivne rezultate pri policistih, saj so le-ti podali veliko pozitivnih misli, predlogov in pobud za nadaljnje delo na omenjenem področju. Pozitivne učinke pa smo nato zaznali na podlagi izvedenih analiz, ki kažejo na učinkovito in uspešno delo policije na področju preprečevanja kršitev etičnih načel in storitev kaznivih dejanj, katerih so osumljeni policisti, ter na podlagi javnomnenjskih raziskav.

V prispevku želimo skozi prizmo statistično obdelanih podatkov prikazati trend zavedanja pomena osebne integritete v praksi in posledično izboljšanje stanja na področjih, ki kažejo na neprimerna ravnanja policistov. Predstavljena bo interpretacija analize letnih poročil Policije, s poudarkom na pritožbah in kaznivih dejanjih, ki so jih bili osumljeni policisti, ter interpretacija podatkov javnomnenjskih raziskav, ki so jih opravili v Centru za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo pozitiven trend zmanjšanja pritožb na delo policistov in storitev kaznivih dejanj, ki so jih osumljeni policisti. Istočasno pa so, kljub trenutnemu stanju v družbi, javnomnenjske raziskave o percepciji dela policije, pozitivne.

Izvirnost

Izvirnost prispevka je v predstavitvi rezultatov novega pristopa k usposabljanju policistov na področju etike in integritete.

Ključne besede: etika, integriteta, Policija, javnomnenjske raziskave

1 Uvod

Usposabljanja s področja krepitve integritete se je v obdobju od januarja 2009 do decembra 2010 udeležilo 7303 policisti. Sam namen je bil izboljšanje etičnih in moralnih vrednot, zavedanje pomena človekovih pravic, korupcije in neprimernih ravnanj ter dvigniti nivo integritete posameznikov. Dejstvo namreč je, da je v predhodnem obdobju oziroma do leta

2009, na omenjenem področju v slovenski policiji bilo narejenih sicer nekaj poskusov za izboljšanje stanja na omenjenem področju, vendar tako celovitega in natančno izvedenega pristopa dejansko ni bilo. Že ob samem procesu izvajanja usposabljanja so se pričeli kazati posamezni pozitivni rezultati, veliko pozitivnih misli, predlogov in pobud pa so podali tudi udeleženci. Na podlagi manjših izvedenih analiz znotraj policije so bili rezultati zelo pozitivni in spodbudni. Sami smo se nato odločili, da pregledamo statistične podatke iz letnih poročil policije, ki se nanašajo na področje podaje sumov kaznivih dejanj, ki so jih osumljeni policisti in število podanih pritožb v raziskovanem obdobju.

Zavedamo se, da si lahko pojmovanje statistike, pojmov in pojavov vsakdo razlaga drugače, kljub temu pa smatramo, da smo sami ob natančno zastavljenem cilju in s kritično oceno, objektivno ocenili stanje in primerjali podatke na katere je imelo omenjeno usposabljanje s področja krepitve integritete posreden oziroma neposreden vpliv.

2 Pritožbe na delo policije

V omenjenem sklopu bomo predstavili statistiko števila vseh prejetih in utemeljenih pritožb na vseh treh nivojih delovanja slovenske policije. Tako bomo predstavili podatke za celotno policijo (generalni nivo), na regionalnem nivoju bomo predstavili podatke za največjo policijsko upravo in sicer Policijsko upravo Ljubljana¹. Na lokalnem nivoju pa bomo predstavljali podatke za Policijsko postajo Medvode². Pri tem je potrebno poudariti, da smo primerjali obdobje od leta 2007 do 2010. Prvi dve leti sta bili kontrolni, leto 2009 in 2010 pa je bilo analizirano, saj je v omenjenem času usposabljanje potekalo oziroma se je zaključilo.

Tabela 1: Število pritožb na delo policistov (generalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2007	2008	2009	2010
Prejete pritožbe	675	797	725	636
Utemeljene ³	59	59	39	40

Iz zgornje tabele je razvidno, da se je v zadnjih dveh let število pritožb zmanjšalo, prav tako pa je manjši delež utemeljenih pritožb, kot v letih pred usposabljanjem.

Tabela 2: Število pritožb na Policijski upravi Ljubljana (regionalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2007	2008	2009	2010
Prejete pritožbe	226	231	208	159
Utemeljene	16	18	9	4

Iz tabele 2 je razvidno, da je prav tako na Policijski upravi Ljubljana viden izrazit padec števila pritožb in števila utemeljenih pritožb.

¹ Policijska uprava Ljubljana je ena izmed osmih policijskih uprav v Sloveniji; omenjena policijska uprava je največja policijska uprava tako glede na teritorialno območje, kot tudi na količino izvedenih aktivnosti, saj obravnava skoraj polovico vseh zadev;

² Policijska postaja Medvode je lokalna policijska enota, ki spada v Policijski upravo Ljubljana; deluje na območju dveh občin, zaposlenih je 25 ljudi, na leto pa izvede približno 5.000 postopkov (približno 1.200 kaznivih dejanj; 3.000 prekrškov v povezavi cestnega prometa, 300 prekrškov s področja splošnih policijskih nalog in tujcev ter 500 drugih zadev); vodja enote je soavtor članka Slokan Simon;

³ Zajete so utemeljene pritožbe, ki so bile ugotovljene na seji senata in pri vodji organizacijske enote;

Tabela 3: Število pritožb na Policijski postaji Medvode (lokalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2007	2008	2009	2010
Prejete pritožbe	8	8	9	1
Utemeljene	1	4	0	0

Iz zgornje tabele opazimo, da je leta 2009 bilo število pritožb za eno večje, kot leta prej, vendar pa v omenjenem obdobju ni bilo več utemeljenih pritožb.

3 Kazenske ovadbe podane zoper policiste

V omenjenem sklopu bomo predstavili statistiko na vseh treh nivojih, kot je to bilo predstavljeno že pri številu pritožb. Ob tem je potrebno poudariti, da je s 1. 11. 2007 pričel z obravnavo kaznivih dejanj, ki so jih osumljeni policisti, Specializiran oddelek pri Vrhovnem državnem tožilstvu⁴. Zaradi drugačnega načina vodenja omenjenih postopkov v preteklosti, podatkov za leto 2007 nismo primerjali.

Tabela 4: Število kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni policisti (generalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2008	2009	2010
Št. prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj	196	122	137

Iz zgornje tabele je viden upad števila kaznivih dejanj v zadnjih dveh letih v primerjavi z letom 2008.

Tabela 5: Število kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni policisti iz Policijske uprave Ljubljana (regionalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2008	2009	2010
Št. prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj	46	26	23

Iz zgornje tabele je viden izrazit padec v zadnjih dveh letih, saj se je število kazniv dejanj bistveno zmanjšalo.

⁴ Specializiran oddelek pri Vrhovnem državnem tožilstvu obravnava kazniva dejanja oseb, ki imajo policijska pooblastila in ki jih storijo v službi oziroma prostem času; deluje od 1. 11. 2007;

Tabela 6: Število kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni policisti iz Policijske postaje Medvode (lokalni nivo) (<http://www.policija.si>).

	2008	2009	2010
Št. prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj	0	0	1

Iz zgornje tabele je razvidno, da v preteklih letih na enoti ni bilo osumljenega policista, v letu 2010 pa je vodja enote po uradni dolžnosti sprožil kazenski postopek, vendar kaznivo dejanje storjeno iz malomarnosti.

4 Javnomnenjska raziskava Centra za raziskovanje javnega menja pri Fakulteti za družbene vede⁵

V omenjenem sklopu bomo predstavili ugotovitve javnomnenjskih raziskav, ki kažejo na priljubljenost policije v raziskovanem obdobju, s prikazom priljubljenosti drugih državnih organov – predvsem državno upravo. Pri tem smo si za primerjavo izbrali raziskave Politbarometra, ki poteka že od leta 1995. V omenjeni raziskavi v drugem sklopu merijo tudi priljubljenost posameznih institucij. Pomembno je dejstvo, da se omenjene raziskave izvajajo vsaj trikrat na leto, sami pa smo si za primerjavo izbrali ugotovljeno srednjo stopnjo priljubljenosti. Stopnja priljubljenosti posameznih organov bo predstavljena na lestvici od 1 do 5, pri čemer je 1 najmanj priljubljena, 5 pa najbolj. Vzorci so vsako leto zelo podobni, jih pa trenutno nismo vključevali v raziskave.

Tabela 7: Priljubljenost institucij (<http://www.cjm.si>).

	2007	2008	2009	2010
Vojska	3,44	3,30	3,47	3,60
Šolstvo	3,39	3,34	3,31	3,35
Zdravstvo	3,10	3,02	3,04	3,27
Pred. rep.	3,09	3,93	3,26	3,27
Evro	3,60	3,43	3,49	3,22
Mediji	3,17	3,07	3,13	3,13
POLICIJA.	3,11	2,97	3,17	3,13
Banka slov.	3,60	3,37	3,12	2,88
EU	3,27	3,07	3,16	2,86
Ust. Sodišče	3,19	2,97	2,46	2,74
Drž. Uprava	3,08	2,97		2,62
NATO		2,80	3,01	2,76
Cerkev, duhov	2,55	2,54	2,49	2,56
Sodišča	2,73	2,49	2,45	2,43
Drž. Zbor	2,85	3,00	2,57	2,50
Pred. Vlade	2,88	3,20	2,74	2,47
Vlada	2,73	2,98	2,51	2,38
Pol. stranke	2,40	2,51	2,36	2,32

⁵ Omenjeni podatki so javno dostopni na spletni strani <http://www.cjm.si>

Iz zgornje tabele lahko vidimo, da je priljubljenost policije nekje med 3 in 3.20 v zadnjih 4 letih, s tem, da sta v letu 2009 in 2010 rezultata dejansko boljša kot pretekli leti. Ob tem pa je potrebno tudi poudariti, da so v letu 2010 pred policijo, od institucij državne uprave, samo vojska, šolstvo in zdravstvo. V letu 2009 so bili zaznani podatki tudi za Komisijo za preprečevanje korupcije in Varuha človekovih pravic, ki sta bila uvrščena pred policijo.

5 Zaključek

Omenjena analiza je dejansko hiter pregled nekaterih dejavnikov, ki lahko kažejo stanje na področju osebne etike in integritete. Z analizami vseh segmentov ter preučevanjem skozi časovno obdobje, bomo poskušali v prihodnje doseči, da bo stanje na omenjenem področju še boljše. Zavedamo se namreč, da je omenjeno področje eno najpomembnejših, ki lahko prispeva k izboljšanju stanja na področju medosebnih odnosov, zaupanja v policijo in poveča strokovno in učinkovito delo. Odbor za integriteto in etiko v policijo na podlagi omenjenih ugotovitev in ugotovitev, ki izhajajo iz drugih analiz, ugotavlja, da so prvi odzivi notranje in zunanje javnosti pozitivni, tako, da bomo z omenjenim delom nadaljevali. Tako bomo pripravili projekte za izboljšanje stanja, ki izhajajo iz ugotovitev analiz, istočasno pa tudi izvajali usposabljanja in izobraževanja na različnih nivojih v policiji.

6 Literatura

- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija (2008). *Poročilo o delu policije za leto 2007*. Pridobljeno 1.6.2011 na [http://www.policija.si/index.php/statistika-](http://www.policija.si/index.php/statistika)
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija (2009). *Poročilo o delu policije za leto 2008*. Pridobljeno 1.6.2011 na [http://www.policija.si/index.php/statistika-](http://www.policija.si/index.php/statistika)
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija (2010). *Poročilo o delu policije za leto 2009*. Pridobljeno 1.6.2011 na [http://www.policija.si/index.php/statistika-](http://www.policija.si/index.php/statistika)
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija (2011). *Poročilo o delu policije za leto 2010*. Pridobljeno 1.6.2011 na [http://www.policija.si/index.php/statistika-](http://www.policija.si/index.php/statistika)
- Politbarometer 3/2007*. (marec 2007). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb3_07.pdf
- Politbarometer 6/2007*. (junij 2007). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb6_07.pdf
- Politbarometer 9/2007*. (september 2007). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb9_07.pdf
- Politbarometer 12/2007*. (december 2007). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb12_07.pdf
- Politbarometer 2/2008*. (februar 2008). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb2_08.pdf
- Politbarometer 4/2008*. (april 2008). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Pridobljeno 1.6.2011 na http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb4_08.pdf

- Politbarometer 6/2008.* (junij 2008). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB6_08.pdf
- Politbarometer 12/2008.* (december 2008). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB12_08.pdf
- Politbarometer 3/2009.* (marec 2009). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB03_09.pdf
- Politbarometer 6/2009.* (junij 2009). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB6_09.pdf
- Politbarometer 11/2009.* (november 2009). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB11_09.pdf
- Politbarometer 1/2010.* (januar 2010). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB1_10.pdf
- Politbarometer 5/2010.* (maj 2010). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/PB5_10.pdf
- Politbarometer 10/2010.* (oktober 2010). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb_oktober_2010_fin.pdf
- Politbarometer 12/2010.* (december 2010). Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja.
Pridobljeno 1.6.2011 na
http://www.cjm.si/sites/cjm.si/files/file/raziskava_pb/pb_dec_2010%20koncno.pdf